

Klima- og miljødepartementet

postmottak@kld.dep.no

Deres referanse: 23/5569

Oslo 7. februar 2024

Innspill til Stortingsmeldinger om klima og naturmangfold

Vi viser til invitasjon til å komme med innspill til Stortingsmeldingene.

Punktene Regjeringen ønsker innspill til:

1. Når vi i 2050 har nådd natur- og klimamål, hva er de tre viktigste grepene som ble gjort i dag for å komme dit?

Svar: For det første intensiv sparing, etterisolering/bygg av passivhus, og bruk av varmepumper. For det andre: Effektivisering av dagens vannkraftverk og ingen elektrifisering av sokkelen (den gassen som ikke brennes på sokkelen blir solgt og brent annet sted). For det tredje: Massiv og kreativ satsing på solenergi. Enorme takarealer i byene ligger klare til formålet. Alt dette vil spare natur.

2. Hvilke viktige rammer og hensyn må de to meldingene ha med seg fra ditt ståsted?

Svar: Klimakrisen og naturkrisen må løses samtidig. Det hjelper ikke å stabilisere klimaet dersom økosystemene kollapser. Vern av natur er et klimatiltak fordi intakt natur opptar karbondioksid. Oppfylle Montrealavtalen om 30 % vern av norsk natur. Stoppe bit-for bit-ødeleggelse av norsk natur. Forby inngrep i alle typer myr og våtmark. Registrere og verne de siste, viktige naturskogene. Slutte å subsidiere naturinngrep som for eksempel skogsbilveier.

3. Arealbruksendringer er en stor utfordring både for natur og klima. Hva bør meldingene legge frem for å sikre at arealbruken fremover bidrar til at vi når natur- og klimamålene?

Svar: Kommandostrukturen i naturvernet må gjenskapes. Planavdelingen må tilbake til Klima- og miljødepartementet, Statsforvalteren må få tilbake sin myndighet overfor kommunene, og kommunene må få tilbake kompetente miljøvernledere. Kommunenes frihet til å forbruke natur må begrenses kraftig. Alle arealer ligger i kommuner, alle rødlistearter lever i kommuner, og alle verneområder er i kommuner. Innfør arealnøytralitet som Nordre Follo har gjort. Vi oppfyller ikke internasjonale avtaler uten at kommunenes arealdisponering styres mer av sentrale myndigheter.

4. Internasjonalt samarbeid er nødvendig og viktig for å løse klima- og naturkrisa. Hvordan kan internasjonalt samarbeid styrkes på klima- og naturområdet i årene fremover?

Svar: Norge kan være et foregangsland. Internasjonalt samarbeid trengs på flere felter, for eksempel ivaretagelse av trekkfuglers overvintringssteder og mellomstasjoner.

5. Naturavtalen er et rammeverk for alle. Hvordan kan vi sikre at alle samfunnsaktører og hele myndighetsapparatet i denne regionen tar sin del av ansvaret for å gjennomføre naturavtalen og stanse tapet av natur innen 2030?

Svar: Alle departementer må få og ta sitt ansvar. Kommunene må få stor hjelp og påbud slik at de bidrar i riktig retning. Gode støtteordninger bør etableres. La gjerne næringsliv og kommuner konkurrere. Alle som er en del av problemet, er en del av løsningen.

6. Hva trenger kommuner, næringsliv og andre av kunnskap og virkemidler for å ivareta naturen bedre i denne regionen?

Svar: Økologisk kunnskap og evnen til å tenke langsiktig. God utdanning i økosystemtjenester og verdien av intakt natur. Økt bevissthet om dagens ødeleggende bit-for-bit-politikk, og om verdien av natur for friluftsliv, rekreasjon og folkehelse.

7. Hvilke andre grep enn vern kan vi ta for å sikre langsiktig beskyttelse og bevaring av viktige naturområder (jamfør mål 3 i naturavtalen)?

Svar: Restaurering av natur. Gjenskape mosaikken i kulturlandskapet. Redde mangfoldet av pollinatorer. Etterutdanne kommuner. Bevisstgjøre befolkningen. Redde de siste naturskogene, og legge om fra flatehogst til plukkhogst. Skape store verneområder gjennom sammenkobling og restaurering. Redde villreinen ved å sikre dens leveområder, og utvide disse. Kommunen må lage kommunedelplaner for naturmangfold.

8. Med utgangspunkt i 2050-utvalgets hovedanbefalinger (se lenke), hva bør klimameldingen prioritere å følge opp, sett fra ditt ståsted?

Svar: Se punkt 1.

9. Hvordan legge til rette for en rettferdig omstilling til lavutslippssamfunnet, og hvordan bør en klimapolitikk som når klimamålene innrettes slik at den har legitimitet og aksept i samfunnet?

Svar: Gi store støttetiltak. Bruk av oljefondet. Inspirere folk, skap entusiasme for en felles dugnad. Norge har både teknologi og penger. Hvis ikke Norge, hvem?

Elektronisk godkjent

Med vennlig hilsen

Helga Gunnarsdóttir
styreleder

Sigmund Hågvar
styremedlem